

PODCAST MED SOSIALARBEIDERE I FOSTERHJEMSTJENESTEN
Med Lisselotte Lowagie, Agency Growing Up, Flanders, 2022

DEL 5 - Samhandling med svært små barn, en historie fra praksis

Lisselotte

Hvis du ser tilbake på arbeidet ditt et øyeblikk, hvilken historie henger igjen? Hvilken erfaring i praksis har virkelig festet seg hos deg, spesielt når det gjelder små barn?

Ilse

Jeg har nylig vært på hjemmebesøk hos en fosterfamilie som tilbyr avlastning for en 3 år gammel gutt. Gutten kommer til fosterhjemmet 2 helger i måneden. I løpet av uken og de andre helgene bor gutten på CKG Het Sloeberhof. Mamma og pappa sitter i fengsel. Faren har tatt avstand fra sin historie og fra sitt farskap.

Så gutten har vært hos familien i ca 6 måneder nå i helgene, og jeg hadde planlagt et hjemmebesøk, og fosterfamilien sa at gutten skulle være der på det tidspunktet og at vi kanskje kunne gjøre noe sammen. Jeg syntes det var interessant, men også spennende. Jeg hadde tatt med meg lekehuset med Duplo-dukkene og tenkte: "Ok, la oss sette opp dette og se hva som skjer." Først ville han vise traktorene og kranene sine; han var en stor fan av dem. Så hele bordet var fullt av kraner og traktorer da han åpnet lekehuset. og jeg spurte ham: "Hva synes du om det lekehuset?" Passer traktoren din inn der et sted? Hans første reaksjon var å tømme huset fordi det inneholdt møbler, en seng og dukker. Så kastet han inn en annen dukke, dyttet henne inn i huset igjen. Sa så; "fordi alt må være låst, og han dro". Etter en stund fortalte han meg at huset var et fengsel og at mamma satt i fengsel. Fosterfamilien befinner seg på toppen av hustaket, og han kommer for å redde dem med kranen sin. Så det var historien hans. Den satt fast. Det var heller ikke så klart fra starten av hva som skjedde der eller hvordan jeg skulle tolke det. Det fungerte, men etter hvert ble det klarere og tydeligere, og gutten ga historien sin på sitt eget språk. Det at han vil redde fosterforeldrene på taket med kranen sin, var veldig verdifullt.

Det er historier som fester seg og da tenker jeg at dette er verdifullt. Det er hyggelig å høre hva som skjer i den lille gutten, hva han gjør.

Nele

Og hva gjør dette verdifullt for deg?

Ilse

Viktig for å få et lite innblikk i hva denne gutten driver med. Hvordan ser han på fosterforeldrene? Hvor viktige er disse menneskene for ham? Hvis han vil redde dem hver gang, så viser det at de er viktige for ham. Det er en tolkning, så det er ikke objektivt, men det er slik jeg tolker dette. Jeg diskuterte det også med flere kolleger fra teamet mitt, og de bekreftet det.

Da var det nok. Jeg utdypet ikke mer i møtet. Kanskje kan jeg i et annet møte ta med lekehuset tilbake. Han vil også bli litt mer kjent med dette lekehuset. Jeg kan spørre ham i et annet møte litt mer spesifikt rundt hans følelser for fostermoren og fosterfaren sin eller for mammaen sin.

Katrijn

Vi er også alltid oppmerksomme, vi er ikke terapeuter. Noen ganger hører vi noe vi ikke forventet å høre, og vi må bestemme oss for hva vi skal gjøre med det. Etter en og en halv time er vi ute derfra; vi legger igjen de menneskemøtene da. Så vi må tenke på hva temaet i møtet gjorde for det barnet, og hva gjorde det med fosterforeldrene? De var til stede de også, og det var vel første gang de så det så visuelt og hørte hvordan barnet hadde det. Vi må alltid finne balansen – hvor langt vil vi gå inn i dette? Du vil virkelig vite hvordan barnet har det, og under møtet leter du etter måter å høre ut den lille stemmen. Men du må også vite hvor langt du kan gå i dette. Du vil virkelig vite hvordan barnet har det, og under møtet leter du etter måter å høre den lille stemmen på. Men du må også vite hvor langt du kan gå. Hvor bør jeg stoppe? Du trenger virkelig teamet ditt for å drøfte dette. Du trenger at de andre vet hva jeg gjør neste gang og hva jeg skal jobbe med videre. Trenger en ekstern hjelp, eller fortsetter jeg selv med prosessen?

Lisselotte

Men hva er egentlig hensikten med de hjemmebesøkene?

Katrijn

Til slutt blir fosterhjemstjenesten alltid engasjert. Vi får et oppdrag, ofte veldig klare rammer, av for eksempel Ungdomsretten. Oppdraget er å støtte opp om familiesituasjonen, men også å informere til Ungdomsretten om våre erfaringer.

Lisselotte

Du blir kanskje sett på av fosterforeldre og foreldre som en slags kontrollperson?

Katrijn

Noen ganger er det slik, noen ganger blir det sett på den måten. Selv om vi ofte sier at vi ikke kontrollerer, men kommer for å støtte. Når det ikke går bra, for eksempel når det er vanskelig i

familien, og vi ser at oppførselen til barnet preger situasjonen, prøver vi å oversette atferdsuttrykket. Så ønsker vi å tenke høyt sammen med familien hvordan vi skal håndtere dette, hvordan det kan gjøres annerledes eller å søke ekstern hjelp. Vi gjør dette sammen med familien. Men ofte blir vi sett på som inspektører.

Nele Ilse

Og i tilfellet med gutten, hvordan forklarte du dette til fosterforeldrene hva du skulle gjøre? Vi gjorde avtalen under et tidligere hjemmebesøk. De inviterte meg til å møte gutten. Fosterforeldrene ville at jeg skulle møte ham. Jeg syntes det var bra, jeg syntes det var litt spennende fordi jeg ville høre og se ham, men visste ikke hva jeg kunne forvente. Så kom jeg på ideen om å bruke lekehuset. De var veldig entusiastiske rundt dette og var åpne for ideen. De hentet også den lille gutten tidligere på CKG slik at han kunne ha litt tid på å komme seg hjem først. De fortalte ham på forhånd at jeg kom for å leke med ham. Så fosterfamilien var veldig inviterende og hjelpende.

Katrijn

Han kunne også bare lekt med lekehuset, og det hadde vært bra også. Fordi ofte går man til barnet med et bestemt formål; for eksempel har mamma eller pappa stilt et spørsmål om å forlenge samvær, reise på tur eller noe annet. Deretter drar du på hjemmebesøk for å finne ut hvordan barnet tenker rundt dette. Noen ganger gjør du dette ved å bruke en metode, noen ganger tar vi med oss det lekehuset, eller vi lager en tegning eller bruker andre metoder. Men det betyr ikke at det alltid går an å ha samtale med barnet, noen ganger vil barnet bare leke.

Nele

Og barnet gjør ikke det du forventet.

Katrijn

Ja, han bare leker. Så tenker du: "Neste gang bør jeg prøve en annen metode. Eller bare la det være". Og det er også greit. Noen ganger er det ikke klart for barnet hva du vil. Det kan også bety at barnet ønsket å unngå temaet, men oppfattet intensjonen din likevel. Eller at barnet ikke forstod helt og bare ville leke.

Lisselotte

Bruker dere de samme tilnærmingene, metodene i møter med foreldrene, eller er det et strengt skille mellom voksen- og barnesamtaler?

Katrijn

Jeg tror det er litt annerledes. Med barn skjer dette mer lekent. Du føler også at når barnet blir eldre er det mer tillitsfull, og de har erfart at du vil snakke med dem når du kommer. Noen barn sier: 'Jeg ser at du vil diskutere noe, så la oss bare diskutere det.' Så tar vi i bruk metodene på en litt mer lettbeint måte.

Hos foreldrene bruker vi flere samtaleformer. Noen ganger bruker vi dukkene eller duploen for å vise hvordan barnet deres har det i den aktuelle situasjonen. Vi gjør ikke alltid dette.